

dr. Halász Zsolt

főosztályvezető-helyettes
Emberi Erőforrások Minisztériuma
Oktatási Jogi Osztály
1051 Budapest, Arany J. u. 6–8.

Tárgy: jogszabálytervezet véleményezése

A Könyvtárostánárok Egyesületének javaslatai a
nevelési-oktatási **intézmények működéséről** és a köznevelési intézmények
névhasználatáról szóló **20/2012.** (VIII. 31.) EMMI rendelet és a **tankönyvvé,**
pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai
tankönyvellátás rendjéről szóló **17/2014.** (III. 12.) EMMI rendelet módosításához¹

Egyesületünk elnöksége üdvözli, hogy megtörténik a különféle jogszabályok jogharmonizációja
illetve a szabályozás egyértelművé válik.

***1. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények
névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet módosítása***

**► 146. § (4) - Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés könyvtárostánárra vonatkozó
része:**

„Könyvtárostánár vagy könyvtárostánító munkakörben foglalkoztatottak pedagógiai-szakmai
ellenőrzése során a (3) bekezdés szerinti pedagógusellenőrzési területek közül csak a munkakörük
ellátásával összefüggésben értelmezhető területek, pedagóguskompetenciák kerülnek
figyelembevételre.”

Álláspontunk:

Üdvözöljük és támogatjuk, hogy figyelembe veszik ezen szakma/munkakör sajátosságait, de az
általános pedagógiai szempontoknak minden könyvtárostánárra is vonatkozniuk kell, továbbá
szükséges a könyvtárszakmai kiegészítés.

¹ A hozzászólás alapjául szolgáló, egyesületünknek közvetlenül megküldött dokumentum: Előterjesztés a nevelési-
oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI
rendelet és a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai
tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet módosításáról szóló .../2015.(...) EMMI
rendeletéről, 10535-2/2015., Bp., EMMI, 2015.03.6., 34 p.; *Nyilvános változat: A nevelési-oktatási intézmények
működéséről és névhasználatáról szóló EMMI rendelet, ill. a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a
tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló EMMI rendelet módosítása*, Bp., EMMI,
2015.03.12., 20 p., URL: http://www.kormany.hu/download/c/a7/40000/k%C3%B6znev_20-2012.zip Utolsó
letöltés: 2015.03.18.

Javaslat:

A (3) bekezdésre vonatkozó részt kérjük törölni és más szempontokkal kiegészíteni.

Szövegszerűen:

146. § (4) Könyvtárostánár vagy könyvtárostánító munkakörben foglalkoztatottak pedagógiai-szakmai ellenőrzése során az ellenőrzés részét képezi a könyvtár-pedagógiai program értékelése is. A pedagógiai szakmai ellenőrzéssel párhuzamosan az iskolai könyvtárban könyvtárszakmai ellenőrzésre (könyvtári szakfelügyeletre) is sor kerül. Ennek pedagógiai vonatkozásait tartalmaznia kell az értékelésnek.

Indoklások:

- A könyvtár-pedagógiai program szerinti munkát jelen rendelet 165. § (4) bekezdése írja elő.
- A könyvtárostánár, -tanító pedagógus, így az általános pedagógiai ellenőrzés szempontjai vizsgálhatók. Ők valóban nem tartanak heti rendszerességű órákat, de ettől még rendszeresen tartanak tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat és nagy óraszámban egyénileg foglalkoznak a tanulókkal. Munkájuk, munkakörük sajátossága az előbb említetten túl abban különbözik, hogy teljes intézményre kiterjedő könyvtár-pedagógiai program alapján dolgoznak, továbbá a könyvtár pedagógiai szempontokat szem előtt tartó működtetésével sajátos, más pedagógusra nem jellemző tevékenységet végeznek.
- A könyvtárostánár, -tanító munkájának szerves része az iskolai könyvtár megfelelő működtetése, mely kihat a könyvtárostánár és az egész iskola pedagógiai tevékenységére. Szakszerű könyvtári munka nélkül nincsen szakszerű könyvtár-pedagógiai munka. Pl.: Rendezetlen gyűjteményben nem lehet könyvtárhasználatot tanítani. Vagyis könyvtárszakmai ellenőrzés és értékelés nélkül, csak a pedagógiai rész értékelése nem elegendő, torz képet is adhat. Lásd 146. § (12) bekezdés: „Az intézmény ellenőrzése során könyvtári szempontból a könyvtári szakfelügyeletről szóló rendeletben az iskolai könyvtár szakfelügyeleti vizsgálatára vonatkozó feladatokat is figyelembe kell venni.”

► **146. § (12) és 147. § (3) - A könyvtári szakfelügyelet vonatkozásai**

Álláspontunk:

A könyvtári szakfelügyeletre vonatkozó, fentebb már idézett 146. § (12) részt mindenképpen üdvözljük, szükségesnek tartjuk az ott kifejtett okok miatt. Fontos a 47. § (3) kitétele is, mely a kulturális könyvtári szakértőséghez köti a megbízást. Ez utóbbi szövegrészt viszont javasoljuk pontosítani az aláhúzott szövegrész beszúrásával.

Kiegészítési javaslat:

147. § (3) [...] Az intézmény könyvtári ellenőrzésére olyan iskolai könyvtári szakértő bízható meg, aki könyvtári szakértőként szerepel a kultúráért felelős miniszter által vezetett szakértői névjegyzékben is.

Indoklás:

Álláspontunk szerint csak olyan szakértő megbízása jelenthet garanciát mindkét terület magas szintű vizsgálatára és megítélésére, aki az oktatási és a kulturális területen is jártas, mindkét területen *könyvtári* szakértő.

► Szervezési kérdések

147. § (6) „A hivatal november 30-ig kijelöli az ellenőrzési tervben szereplő ellenőrzések időpontját, az ellenőrzésben részt vevő szakértőket és a vezető szakértőt, majd az informatikai támogató rendszer útján értesíti az ellenőrzésben érintett pedagógusokat, szakértőket, valamint az érintett intézmények vezetőit.”

Javaslatunk: október 31-ig jelölje ki.

Indoklás: Ha november 30-ig történik a kijelölés, akkor legkorábban csak decemberben tudnak elindulni az ellenőrzések, így csökken az az időszak, mely az ellenőrzésre fordítható- figyelembe véve a tanév rendjét (szünetek, érettségik).

150. § (1) c) „az intézményi eredményeket, köztük az ellenőrzés évét megelőző öt évben lebonyolított, az intézményre vonatkozóan kötelező országos mérések eredményeit bemutató dokumentumokat.”

Kérdéseink: Ezt miért kell megtennie az intézményvezetőknek? Ezek az adatoknak a döntő többsége az OH honlapján elérhető.

Javaslatunk: Az esetlegesen nem nyilvános adatokhoz pedig az értékelést végző szakértők kapjanak hozzáférést.

150. § (3) „Az intézményvezető az intézményellenőrzés összegző szakértői dokumentuma alapján öt évre szóló intézkedési tervet készít, amelyben kijelöli az intézmény pedagógiai-szakmai munkája fejlesztésének feladatait. Az intézkedési tervet a nevelőtestület az intézményellenőrzés összegző szakértői dokumentumának 147. § (9) bekezdése szerinti rögzítésétől számított hatvan napon belül hagyja jóvá. Az intézkedési tervet az érintett intézmény vezetője a jóváhagyást követően haladéktalanul feltölti a hivatal által működtetett informatikai támogató rendszerbe, amely azt elérhetővé teszi az intézmény fenntartója, valamint a hivatal számára.”

Javaslatunk:

Az intézkedési terv elfogadása előtt nyilváníthatasson véleményt a működtető is.

Indokunk:

Elképzelhető, hogy az intézkedési tervnek lesznek olyan elemei, melyek végrehajtásával kapcsolatban a működtetőnek is lesznek feladatai, nem csak a fenntartónak.

193. § (24) „A hivatal a 2015. évi országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés 147. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzési tervének elkészítését, az ellenőrzésben érintettek értesítését, a 147.§ (6) bekezdése szerinti időpontok, az ellenőrzésben részt vevő szakértők és a vezető szakértő kijelölését 2015. március 31-éig végzi el.”

Észrevételünk:

Nem látjuk reálisan megvalósíthatónak a 2015. március 31-i dátumot, hiszen a jogszabály még meg sem jelent!!

2. A tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet módosítása

► Tartós tankönyv

4. § (2) „Nem jelenti a könyv tartalmi változtatását a benne szereplő helyesírási és nyomdahibáknak, továbbá a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás ideje alatt megváltozott tényeknek, adatoknak a tankönyv, pedagógus-kézikönyv adott oldalain történő javítása, a tartós tankönyvvel kapcsolatos jelölés, feltéve, hogy a javítás miatt nem változik meg a lapok számozása, és a javításról készült jegyzéket a kérelmező – saját költségén – megküldi a hivatalnak és azoknak az iskoláknak, amelyek az adott tankönyvből, pedagógus-kézikönyvből a javítás évét megelőző három évben rendeltek.”

Kérdésünk:

A kiadó honnan fogja tudni, mely iskoláknak kell megküldenie a javítási jegyzéket? A tankönyvellátást végző KELLO-tól?

Javaslatunk: a kiadó a KELLO-n keresztül küldi meg az iskoláknak a javítási jegyzéket.

► Pótrendelés költsége

26. § (8) „A 25. § (4) bekezdése szerinti kedvezmény egyszer vehető igénybe, továbbá a tanuló egyszer jogosult iskolaváltás esetén pótlásként igénybe venni, ha a befogadó iskola nem tudja biztosítani számára a tankönyveket a könyvtári állományból.”

Kérdésünk:

Amennyiben a könyvtár nem tudja biztosítani a kedvezményezettnek a tankönyvet, mivel nem áll rendelkezésre példány, akkor pótl- illetve évközi rendelésre kerül sor. Mi történik akkor, ha az iskola már kimerítette a normatív támogatását? Ki fogja jóváhagyni és kifizetni a rendelést? A KLIK?

Megjegyzésünk: Eddigi tapasztalatok szerint a rendelés engedélyeztetése, a kiszállítás akár heteket is igénybe vehet, előfordulhat, hogy addig a tanulónak nem lesz tankönyve.

29. § (1a) A normatív kedvezményben részesülők státusmódosításának határideje október 1.”

Kiegészítési javaslat:

a kedvezmények igénybe vételéhez a jogosultság igazolásának bemutatásának legvégső határideje szeptember 28.

32. § (5) „Az iskola igazgatója gondoskodik arról, hogy az Nkt. 46. § (5) bekezdése alapján az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket —a munkafüzetek kivételével —, továbbá a pedagógus-kézikönyveket az iskola könyvtári— állomány-nyilvántartásába vegyék, az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezeljék, továbbá az iskolával jogviszonyban álló tanuló, illetve a pedagógus részére a tanév feladataihoz az iskola házirendjében meghatározottak szerint bocsássák rendelkezésre azzal, hogy az iskolai házirend által megállapított tankönyvellátási szabályok nem vonatkoznak a munkafüzetekre, valamint az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket kötelesek az utolsó tanítási napon visszaszolgáltatni az intézmény könyvtárának, továbbá a kártérítési szabályokban megállapított szankciók az érintettek polgári jogi felelősségének megállapítására irányulhatnak.”

Szövegmódosítási javaslat (változtatások aláhúzással kiemelve):

„Az iskola igazgatója gondoskodik arról, hogy az Nkt. 46. § (5) bekezdése alapján az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket – a munkafüzetek és a munkatankönyvek kivételével –, továbbá a pedagógus-kézikönyveket a tankönyvtári állomány-nyilvántartásába vegyék, az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezeljék, továbbá az iskolával jogviszonyban álló tanuló, illetve a pedagógus részére a tanév feladataihoz az iskola házirendjében meghatározottak szerint bocsássák rendelkezésre azzal, hogy az iskolai házirend által megállapított tankönyvellátási szabályok nem vonatkoznak a munkafüzetekre, a munkatankönyvekre, valamint az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket kötelesek az utolsó tanítási napon - vagy érettségi vizsgát tevő tanuló esetén a kötelező vizsgatárgyak tankönyveit legkésőbb a szóbeli érettségi vizsga megkezdése előtt - visszaszolgáltatni az intézmény könyvtárának, továbbá a kártérítési szabályokban megállapított szankciók az érintettek polgári jogi felelőségének megállapítására irányulhatnak”

Indoklás:

- A tankönyvek egy része *munkatankönyv* (jellemzően ilyenek az alsó tagozaton és a nyelvtanításban használt tankönyvek), amibe bele kell írnia a tanulónak, ezeket más már nem használhatja a következő tanévben, ugyanúgy felesleges a tankönyvtári nyilvántartásba felvenni.
- Javasoljuk külön megnevezni, hogy ez a *tankönyvtári* állományrész, amit elkülönítetten kell kezelni könyvtári állománytól, ezzel is hangsúlyozva az elkülönítést. Jelen jogszabály 163. § (5) bekezdése is ezt a kifejezést használja.
- A középiskolában a kötelező érettségi tantárgyakból az érettségi vizsgáig szüksége van a tanulónak a tankönyvre, ezért nem célszerű ezeket visszaadnia a tanév végén, csak az érettségi szóbelit megelőzően.

► **Határidők** (mód. rend 33. §)

Támogatjuk:

19. § (1) bekezdésében a „*bűsz*” szövegrész helyébe a „*harminc*”,

19. § (2) bekezdésében a „*15-ig*” szövegrész helyébe a „*30-ig*”,

20. § (1) bekezdés *d)* pontjában a „*15-ét*” szövegrész helyébe a „*30-át*”,

A 25. § (5) bekezdésében a „A (4) bekezdés *a)*, illetve *b)* pontja szerinti igényeket az 5.

mellékletben meghatározott igénylőlapon lehet benyújtani.” szövegrész helyébe a „A (4) bekezdés *b)* pontja szerinti igényeket az 5. mellékletben meghatározott igénylőlapon lehet benyújtani.”

A 28. § (1) bekezdésében a „20%-a” szövegrész helyébe a „17%-a”,

5. melléklet a 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelethez: *Igénylőlap*

„Kötelezettséget vállalok, hogy amennyiben a kedvezményre jogosultság igazolása az iskola felé a tanév október 15. napjáig részemről nem történik meg, úgy a kapott tankönyvek ellenértékét legkésőbb október 20-ig köteles vagyok befizetni”

Javaslatunk: a tanév szeptember 25-ig részemről nem történik meg.

Indokunk: A normatív támogatottság tényét a rendelési felületen október 1-ig lehet változtatni. Tehát ha később igazolja a szülő, akkor a támogatást jogosulatlanul veszi igénybe illetve nem a valóságnak megfelelőek lesznek a támogatott tanulók adatai.

„Amennyiben az a)-f) pontok bármelyike vonatkozásában a kedvezményre jogosultság igazolása még nem történt meg, de annak fennállását az illetékes hatóság várhatóan a következő tanév első napjáig, de legkésőbb október 15. napjáig igazolja, akkor aláhúzással jelölje meg, hogy melyik jogcím alapján áll majd fenn a kedvezmény a tanuló esetében.”

Javaslatunk: a tanév szeptember 25-ig részemről nem történik meg.

Indokunk: A normatív támogatottság tényét a rendelési felületen október 1-ig lehet változtatni. Tehát ha később igazolja a szülő, akkor a támogatást jogosulatlanul veszi igénybe illetve nem a valóságnak megfelelőek lesznek a támogatott tanulók adatai. A fenntartó (KLIK) mind a rendelésnél, mind a visszarúzásnál feltételül szabja az aláíráshoz, hogy nem léphetjük át a normatív támogatás keretösszegét. Ha az utolsó pillanatban változtatunk a jogosultságok beállításán,, akkor ez kivitelezhetetlen.

Kérdésünk: Miért van szükség két mellékletre, mikor az 1. és a 2. között csak az eltérés?

f) a gyermekvédelmi gondoskodás keretében nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesül.

► Tankönyvellátási szerződés

10. melléklet a 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelethez

2. „A központ, az iskola az iskolai tankönyvrendeléssel érintett tankönyvek vonatkozásában köteles mennyiségi vagy minőségi kifogásait haladéktalanul jelezni a Könyvtárellátó részére, melyet a Könyvtárellátó a központ által fenntartott iskola esetében a központtal, a nem a központ által fenntartott iskola esetében az iskolával közösen megállapodott feltételekkel orvosol.”

Javaslat: a Könyvtárellátó az iskolával, a tankönyvfelelőssel tartson kapcsolatot.

Indoklás:

A központban nem fogják tudni a problémákat kezelni, mivel nem fogják átlátni, melyik iskolában pontosan mi is a probléma, ez tovább fogja lassítani és bonyolítani az ügyintézt.

3. „A központ vagy az iskola a visszarúzt szeptember 8-ig köteles (a felek eltérő megállapodása hiányában) saját helyiségében visszaszállításra előkészíteni és ezt követően a Könyvtárellátó rendelkezésére bocsátani.”

Javaslatunk: szeptember 15.

Indoklás:

Mivel a tankönyvek kiosztása is ekkor zajlik, a tankönyvfelelősnek egyszerre kell ezzel foglalkoznia és kéne a pótrendelést rögzítenie, mert csak ekkora derül ki, hány új tanuló jött szeptember elején, hányan távoztak másik iskolába, hányan buktak. Ha ekkorra esik a visszarú összekészítésének határideje is. Ezért a szeptember 8-a tarthatatlan határidő, különösen, ha beleesik egy hétvége is!

Ha az utolsó kijelölt napon (aug. 25.) szállít a KELLO, a tankönyvfelelősnek kell tanulóként szétválogatni és kiosztani a könyveket, megvárni, hogy van-e esetleges tantárgyfelosztási változás (pl. fakultáció leadás), vagy reklamáció – egyszerűen nem fér bele az időbe egy nagyobb iskola esetében.

3. Észrevételeink és javaslataink még a jelenleg hatályos jogszabállyal kapcsolatban

► Határidők

25. § (1)

„Az iskola igazgatója minden év június 10-éig köteles felmérni, hány tanulónak kell vagy lehet biztosítani a tankönyvellátást az iskolai könyvtárból, könyvtárszobából történő tankönyvkölcsönzés útján, hányan kívánnak használt tankönyvet igénybe venni vagy új tankönyvet vásárolni.

Javaslat: az iskola igazgatója legkésőbb június 30-ig köteles felmérni...

Indoklás:

A tankönyvrendelés leadásának határideje április utolsó munkanapja. A már az iskolában lévő tanulók esetében már a rendeléskor be kell jelölni, hogy ingyenesen vagy normatív támogatottként kapja a tankönyvet, ezért ennek határideje legkésőbb április utolsó munkanapja. Az újonnan belépő, beiratkozó tanulóknál viszont csak a beiratkozáskor derül ki, hogy jogosult-e a kedvezményre, igényli-e azt. Ezért az ő jogosultságukat legkésőbb június 30-val lehet a tankönyvrendelési felületen jelezni.

A nyár során bekövetkező esetleges jogosultsági változásokat legkésőbb szeptember 20-ig kéne jelezni a szülőnek, mert a tankönyvfelelős csak október 1-ig tudja átállítani a jogosultságot. Ugyanakkor problémát jelent, hogy ha a tanuló normatív támogatásra való jogosultságát szeptember 1-ig elveszti, de erről a tankönyvfelelős nem tud, ezért a támogatott diák tankönyveit tankönyvtári nyilvántartásba veszik, pecsételik. Ekkor már nem lehet visszarúzni a tankönyvet a KELLO-nak, ugyanakkor a tankönyvtárnak sem tudják megtartani, mivel nincs, aki finanszírozza a kifizetést.

Ezt magával vonó további javaslat:

A fentiek értelmében javasoljuk, hogy a határidőket a következő pontokban legkésőbb június 30-ig-ra módosítsák, az alábbi paragrafusokban is.

26. § (5) A 25. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott felmérés eredményéről az iskola igazgatója minden év június 15-éig tájékoztatja nevelőtestületet, az iskolaszéket, a szülői szervezetet, közösséget (a továbbiakban: szülői szervezet), az iskolai diákönkormányzatot, az iskola fenntartóját, és kikéri a véleményüket az iskolai tankönyvtámogatás rendjének meghatározásához.

(6) Az iskola igazgatója az (5) bekezdésben meghatározott véleményezésre jogosultak véleménye alapján minden év június 17-ig meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét, és erről a helyben szokásos módon tájékoztatja a szülőt vagy a nagykorú cselekvőképes tanulót, továbbá a fenntartót.

29. § (1) c) pótrendelés határideje szeptember 5. [az a)–c) pontban foglaltak együtt a továbbiakban: tankönyvrendelés].

Javaslat: szeptember 15.

Indoklás:

Mivel a tankönyvek kiosztása is ekkor zajlik, a tankönyvfelelősnek egyszerre kell ezzel foglalkoznia és kéne a pótrendelést rögzítenie, mert csak ekkora derül ki, hány új tanuló jött szept. elején, hányan távoztak másik iskolába, hányan buktak. Ezért a szeptember 5-e tarthatatlan határidő, különösen, ha beleesik egy hétvége is!

Reméljük, észrevételünkkel tudtuk azon célunkat támogatni, hogy a tankönyvi ellátás szabályai és határidői a tankönyvellátási folyamatot egyszerűbbé és pontosabbá tegye. A felvetett témák részletesebb kifejtésében, a megoldásmódok, stratégia kidolgozásában szakértőink készséggel állnak rendelkezésükre!

Hozzászólásunkat az egyesületi tagság és az érdeklődők tájékoztatására honlapunkon nyilvánosságra hozzuk.

Budapest, 2015. március 19.

Szakmári Klára
elnök